

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3504

Vragen van de leden **Heinen** en **Aartsen** (beiden VVD) aan de Ministers van Financiën en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *het bericht «Booking paste bonusregels aan voor miljoenenbeloning top»* (ingezonden 2 juni 2021).

Nader antwoord van Minister **Koolmees** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid), mede namens de Ministers van Financiën en van Economische Zaken en Klimaat (ontvangen 9 juli 2021). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 3372.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Booking paste bonusregels aan voor miljoenenbeloning top»?¹

Antwoord 1

Ja, ik ben bekend met dit bericht.

Vraag 2

Wat is uw oordeel over het aanpassen van deze bonusregels en de miljoenenbeloning? Deelt u de mening dat dergelijke bonussen ongepast zijn, wanneer een bedrijf een beroep doet op staatssteun?

Antwoord 2

Het doel van de NOW is om werkgelegenheid zo veel mogelijk te behouden. Met de NOW financiert de Staat gedeeltelijk de loonkosten van ondernemers. We doen dit vanwege de ongekende coronacrisis en de door de overheid opgelegde beperkende maatregelen. Zoals ik eerder ook in het debat over de steunmaatregelen van 2 juni jl. in uw Kamer heb aangegeven, vind ik het onwenselijk en niet te verdedigen dat werkgevers die deze steun vanuit de overheid ontvangen tegelijkertijd bonussen uitkeren aan directie en bestuur, winstuitkeringen uitbetalen of eigen aandelen inkopen. Sinds de aanvang van de NOW in het voorjaar van 2020 heb ik ook meermaals een oproep gedaan om alleen gebruik te maken van de steungelden als dit echt nodig is. Maar mijn persoonlijke normen zijn niet hetzelfde als de juridische normen. Bij de start van de NOW in april 2020 bevatte de NOW geen voorwaarde die

¹ NRC, «Booking paste bonusregels aan voor miljoenenbeloning top», 27 mei 2021, via: <https://www.nrc.nl/nieuws/2021/05/27/booking-paste-bonusregels-aan-voor-miljoenenbeloning-top-a4045218>.

het uitkeren van bonussen en dividend verbod. Samen met UWV is destijds in drie weken tijd de regeling uitgedacht én geïmplementeerd. Deze ongekende doorlooptijd zorgde ervoor dat we bij de uitwerking alleen rekening konden houden met essentiële voorwaarden. Uitgebreidere voorwaarden hadden een snelle voorschotverstrekking in die periode in gevaar gebracht.

Bij de later (in mei 2020) geïntroduceerde mogelijkheid om een aanvraag op individuele werkmaatschappijniveau in te dienen, geldt voor de NOW1 wel een verbod op het uitkeren van bonussen en dividend. De NOW2 en verdere tranches hebben, mede op verzoek van uw Kamer, een breder verbod op het uitkeren van bonussen. Vanaf de NOW2 geldt er een verbod bij een reguliere aanvraag (op concernniveau) bij aanvragen boven de € 100.000 voorschot en vanaf € 125.000 definitieve subsidie (vanaf de NOW3 is het bedrag voor het voorschot ook verhoogd naar € 125.000).

Ik ben naar aanleiding van de motie die uw Kamer op 24 maart jl. heeft aangenomen met de sociale partners in gesprek gegaan over het bonus- en dividendverbod. Die motie verzoekt het kabinet aanvullende voorwaarden omtrent het uitkeren van bonussen/dividend te stellen. Ik heb uw Kamer hierover op 1 juni jl. een brief gestuurd.² Hierin is onder andere opgenomen dat in de NOW4 een aanvullende voorwaarde wordt geïntroduceerd met betrekking tot het uitkeren van bonussen en dividend. Met deze voorwaarde worden werkgevers verplicht om bij een NOW-aanvraag een schriftelijke overeenkomst te sluiten met ten minste één belanghebbende vertegenwoordiging van werknemers over het bonus- en dividendbeleid van de onderneming.

Dit moet ertoe leiden dat er in de onderneming een discussie wordt gevoerd over het bonus- en dividendbeleid. Samen met de vakbeweging moet gesproken worden over de wenselijkheid en noodzakelijkheid van het uitkeren van bonussen en dividend.

Inmiddels heeft Booking.com begin juni 2021 aangegeven het ontvangen NOW-voorschot volledig terug te betalen. Ik vind dat een verstandig besluit en doe ook nogmaals op andere bedrijven een moreel appèl om ontvangen steun terug te betalen wanneer deze toch niet noodzakelijk blijkt te zijn geweest.

Verder zal ik, zoals toegezegd in het debat op 2 juni jl., in gesprek gaan met een bredere vertegenwoordiging van bedrijven over de overwegingen omtrent het uitkeren van bonussen en dividend.

Vraag 3

Kunt u aangeven hoe hoog het totaal aan bonussen is? Hoe verhoudt zich dat tot het bedrag aan ontvangen staatssteun?

Antwoord 3

Ik heb geen inzicht in de hoogte van bonussen van bedrijven.

Vraag 4

Kunt u aangeven hoe, op welke manier en via welke constructie, Booking de bonusregels heeft aangepast?

Antwoord 4

Alleen Booking.com zou deze vraag kunnen beantwoorden, ik ben niet bekend met de interne bedrijfsvoering van het bedrijf. Zoals in de beantwoording van vraag 2 reeds is opgenomen heeft Booking.com ondertussen aangegeven het ontvangen NOW-voorschot volledig terug te betalen.

Vraag 5

Kunt u aangeven hoe het aanpassen van deze bonusregels en de beloning zich verhoudt tot het nationaal afgesproken staatssteunkader, waarin beide het beperken van bonussen en het uitkeren van dividend als voorwaarden zijn gesteld?

² Kamerstuk 25 295, nr. 1077

Antwoord 5

In de beantwoording van vraag 2 is nader ingegaan op de bonusregels binnen de NOW. Naast regelgeving vanuit deze generieke regelingen heeft het kabinet een afwegingskader bij steunverzoeken individuele bedrijven opgesteld. Daar waar het steunverzoeken van individuele bedrijven betreft, worden in dit afwegingskader in de regel beperkende voorwaarden voor het betalen van bonussen en uitkeren van dividend gesteld.³ De verleende overheidsbijdrage aan Booking.com valt onder de generieke regeling van de NOW en daarmee buiten de reikwijdte van het afwegingskader.

Vraag 6

Bent u bereid het nationale staatssteunkader aan te scherpen en om in Europa in te zetten voor aanpassing van Europese staatsteunregels voor dergelijke aandelenbonussen?

Antwoord 6

Op dit moment zien wij geen aanleiding om het afwegingskader bij steunverzoeken individuele bedrijven aan te scherpen.

De Europese Commissie heeft met haar vaststelling van de Tijdelijke kaderregeling inzake staatssteun ter ondersteuning van de economie vanwege de huidige Covid-19 uitbraak, ook opgenomen dat bij staatssteun voor herkapitalisatiemaatregelen van ondernemingen er stevige beperkingen zijn in de beloning van het management. Deze beperkingen gelden niet voor andere vormen van staatssteun zoals liquiditeitsmaatregelen en tegemoetkomingen in niet-gedekte vaste lasten. De Europese beperkingen verbonden aan steun voor herkapitalisatie zijn ook in lijn met het kabinetsbeleid dat is neergelegd in het afwegingskader bij steunverzoeken individuele bedrijven van 1 mei 2020. Daarin is expliciet aangegeven dat bij het verstrekken van bedrijfsspecifieke steunverlening waarmee een onderneming wordt gehestructureerd, het in de regel niet verenigbaar is dat dividenden worden uitgekeerd, bonussen worden betaald, eigen aandelen worden ingekocht of ruime ontslagvergoedingen worden betaald voor leden van de Raad van Bestuur of leden van de Raad van Commissarissen.

Zoals ook aangegeven in de beantwoording van de moties van 13 april jl. ingediend tijdens het VAO Staatsdeelnemingen⁴, zal de Minister van Economische Zaken en Klimaat bij de Europese Commissie expliciet navraag laten doen naar de eventuele ruimte die de Tijdelijke kaderregeling nog zou laten voor het toekennen (doch pas later uitkeren) van bonussen of andere variabele beloningen bij staatssteun voor herkapitalisatie. Voor zover deze ruimte nog aanwezig zou zijn, zal de Minister van Economische Zaken en Klimaat bij de Europese Commissie pleiten voor een verdere aanscherping van de Tijdelijke kaderregeling van deze voorwaarden bij staatssteun voor herkapitalisatie. Daarbij zal steun worden gezocht bij gelijkgezinde lidstaten. Voor zover deze ruimte niet aanwezig is, zal de Minister van Economische Zaken en Klimaat uw zorgen over de concrete toepassing van het Tijdelijk steunkader op individuele voorgenomen steunmaatregelen en de nakoming van de opgelegde beperkingen overbrengen.

Het reguliere Europese Reddings- en Herstructureringskader – dat onder strikte condities liquiditeits- en solvabiliteitssteun aanvaardbaar acht – verhindert niet dat nationale autoriteiten zelf voorwaarden kunnen stellen aan aandelenbonussen. Bij een overheidsbijdrage in het kader van de NOW gaat het echter niet om staatssteun voor herkapitalisatie. De Minister van Economische Zaken en Klimaat is echter bereid om met de Europese Commissie in overleg te treden om te bezien of het verstandig is om het reeds in het bestaande Reddings- en Herstructureringskader besloten liggende concept van lastendeling van private financiers bij herstructurering van een onderneming aan te scherpen in lijn met de eisen van paragraaf 3.11 van het Tijdelijk Steunkader Covid-19.

³ Kamerstuk 35 420, nr. 36

⁴ Kamerstuk 28 165, nr. 342, 28 165, nr. 345 en 28 165, nr. 346